

Стилістична: редагування речень; створення зв'язного висловлювання на задану тему; введення мовних штампів у текст; робота з паронімами; переклад з російської мови.

Теоретична: повторення певних відомостей з вивченого курсу.

Таким чином, основне завдання викладача – виробити в студентів комунікативні уміння і навички; допомогти їм засвоїти основні теоретичні відомості з української мови; формувати вміння користуватися всіма багатствами мовних і мовленнєвих засобів, засвоювати норми української літературної мови; виробити міцні орфографічні та пунктуаційні навички. Водночас слід розвивати мислення студентів, формувати вміння самостійно поповнювати свої знання в умовах стрімкого розвитку сучасних технологій.

Виконання цих нелегких завдань потребує від викладачів-словесників організованої праці, створення власної системи викладання.

Список літератури

1. Вінчківська Н., Костюк І. Розвиток мовленнєвих навичок на уроках української мови. *Українська мова і література в школах України*. 2017. № 5. С. 44 – 47.
2. Груба Т. Редагування тексту як засіб формування граматичної компетентності учнів профільної школи. *Українська мова і література в школах України*. 2016. № 6. С. 10 – 12.
3. Хом'як І. Компетентнісний підхід до навчання правопису української мови. *Українська мова і література в школах України*. 2017. № 11. С. 17–21.

УДК 81

Кривець В. Ю., спеціаліст вищої категорії

Лубенський лісотехнічний коледж, м. Лубни, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ГРАМАТИЧНОГО АСПЕКТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ТЕХНІЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Граматика парадигма правил про утворення лексичних форм і словосполучень, що структурують мовленнєву діяльність. З огляду на те що мова є засобом відтворення реальності, то граматику віддзеркалює міжпредметні зв'язки та відношення.

Граматика розділ лінгвістики, що описує структуру мови. У відповідності з методом зображення мовних конструкцій виокремлюють традиційну, структурну, дескриптивну тощо.

У викладанні іноземної мови важливу роль відіграє прикінцева ціль, яку викладач ставить перед здобувачами вищої освіти: знати граматику чи володіти нею, запам'ятати чи опанувати правила лінгвістичної структури ?

Для вивчення граматики, потрібно взяти до рук відомий посібник, опрацювати мовний матеріал й спробувати закарбувати в пам'яті все, про що в

ньому йдеться. Щоб опанувати граматику, слід навчитись використовувати на практиці певні правила. Самого розуміння тут буде замало. Володіння правилами має на меті практичну діяльність і вивчити їх можна тільки в ході практичної діяльності.[1]

У методиці навчання іноземної мови граматика ототожнюється з предметом, що допомагає засвоїти правила мовної структури. Однак, її власне дидактична спрямованість, так звана «дидактична граматика», до цього часу ще не укладена, й фахівці в галузі іноземних мов послуговуються лінгвістичною граматикою. Внаслідок цього виникає деяка неясність стосовно прийомів активізації мовного граматичного матеріалу, притаманна деяким дидактичним працям з даної проблематики.[2]

Провідною стратегією навчання граматики іноземної мови є формування в здобувачів вищої освіти граматичних навичок як однієї з пріоритетних складових лінгвістичних умінь в області говоріння, читання, аудіювання й писемного мовлення. У цьому контексті чільне місце посідає проблема пошуку граматичного мінімуму, якого б вистачило для досягнення комунікативних дидактичних цілей, зазначених у програмі.[4]

У фахових виданнях виокремлюють активний і пасивний граматичний мінімум. Активний граматичний матеріал включає в себе мовні структури, що передбачені для використання в говорінні й необхідні для висвітлення на першому курсі технічного вищого навчального закладу. Цей мінімум активізується здебільшого в усному мовленні. До пасивного граматичного мінімуму належить мовний матеріал, який треба ідентифікувати й знати під час роботи над текстами. Пасивна граматика опановується під час читання.

Зрештою, останній аспект пов'язаний зі змістом викладання граматичного аспекту. Приміром, основу граматики англійської мови становлять три складові:

1. порядок слів, який впливає на семантику лексичних одиниць (пор. animalfat – fatanimal, oil lamp – lampoil, etc.).
2. використання службових слів (Have you read it? In the gym; of the room; to my friend, etc.).
3. застосування системи афіксів (She runs, two boys; the strongest student, etc.).

В області синтаксису доцільно звернути увагу на сталий порядок слів і рамочну конструкцію простого та підрядного речення.

У практичній площині навчання іноземних мов викладачі часто застосовують і лексичний спосіб пред'явлення граматичних структур, відповідно до якого елементи деяких мовних явищ сприймаються як самостійні лексеми. У цьому зв'язку граматичні протиставлення між цими структурами інколи не наголошуються. Зразком лексичного методу пред'явлення граматичного матеріалу потрібно вважати опанування числівників та займенників. Цей спосіб доцільно застосовувати також у процесі оволодіння так званими «нешаблонними» дієсловами в тих ситуаціях, коли з якоїсь парадигми засвоюється тільки один компонент. Таким чином вивчається компонент *is*, що на початковому етапі навчання подається незалежно від

інших компонентів тієї ж парадигми. За аналогією розглядаються й усі службові частини мови, що несуть граматичне навантаження, але висвітлюються як лексеми.[2, 3]

У процесі викладання іноземних мов практичне використання правил є нагальною потребою, тому що:

1. правило дозволяє сконцентрувати увагу на досягненні відповідного компонента граматичного феномену. Якщо здобувач вищої освіти усвідомлює, що є метою навчальної діяльності студента, оволодіння матеріалом відбувається швидше, тому що спрацьовують мотиваційні чинники.

2. практичне застосування правил допомагає сформувати здатність відстежувати коректність говоріння. Систематичне їх використання під час вправляння призводить до нівелювання осмислення, робить можливим його трансформацію в «обережність» стосовно інших шаблонів, а потім – у потенційну здатність до розуміння. Останнє активізується лише за потреби.

3. застосування правил робить можливою безпомилкову мовленнєву діяльність, що є надзвичайно актуальним під час формування навичок та вмінь (становлення стереотипів), тому що унеможливорює нашарування рідної мови. Подібна тенденція часто спостерігається на початку вивчення англійської мови. З огляду на це необхідно уникати помилок за допомогою правил, тому що хибне застосування лінгвістичних елементів створює створений шаблон.[1,2]

У традиційній методиці викладання іноземних мов виокремлюють два типи правил: правила-інструкції та правила-генералізації.

Правило-інструкція – стислий шаблон, який пов'язаний не з усією парадигмою граматичного феномену, а тільки з одним його елементом, включеним до лінгвістичного шаблону. Дані правила знаходять своє застосування при структурному методі викладання граматичного матеріалу, і за кількістю вони відповідають набору мовних зразків. Так, при активізації форм Present Perfect викладач використовує два лінгвістичні шаблони:

Annhasseenthisfilm.

Ourstudentshavetranslatedthattext.

Навчальний матеріал можна подавати здобувачам вищої освіти порізному. Важливо в цьому контексті, щоб вони самотужки шляхом логічних умовиводів і розумових дій формулювати правила, послуговуючись дедуктивним способом опанування іноземної мови. Окрім того, необхідно виконати систему вправ, орієнтованих на відпрацювання граматичної навички. Активізація мовних дій призводить до формування поняттєвої системи студентів, вони здобувають мовні знання в області граматики, в них розвиваються комунікативні навички. Таким чином, граматичні вміння та навички становлять мовну компетенцію в граматиці, що має сформуватись у здобувачів вищої освіти як інтегральна складова мовленнєвої компетенції. Прихильники комунікативного методу вивчення іноземних мов кваліфікують граматику швидше як діяльність, аніж предмет. Вона тісно пов'язана з використанням мови. Граматичні конструкції безпосередньо впливають з семантики. Вивчати граматику означає послуговуватись мовою й формувати

компетенцію в мовленні. Це творчий процес, що пов'язаний не тільки з різними діями, а й з почуттями. Навчання граматики передбачає надання здобувачам вищої освіти можливості опановувати лінгвістичні шаблони й удосконалювати власні мовні навички.[5]

Грамматика -не абстрактна, складна й суха наука. Граматична компетентність- важлива складова лінгвістичної компетентності в процесі інтегрованого вивчення англійської мови студентами вищого технічного навчального закладу.

Список літератури

1. Бігич О. Б. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика К.: Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Ніколаєва С. Ю . Методика навчання іноземних мов К.: Ленвіт, 2002. 320 с.
3. Пассов Е. И. Основы методики обучения иностранным языкам. М. : Русский язык, 1977. – 216 с.
4. Пассов Е. И. Условно-речевые упражнения для формирования грамматических навыков. М. : Просвещение, 1978. 128 с.
5. Филипова Т. И. Принцип систематизации при обучении грамматике. М., 2002. 85 с.

УДК 316.61

Суринович Е. А., курсант

Научный руководитель: Машарский З. В., к.п.н.

Белорусская государственная академия авиации,

г. Минск, Республика Беларусь

АСПЕКТЫ ГЕНДЕРНОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ В РАБОТЕ ДИСПЕТЧЕРА УПРАВЛЕНИЯ ВОЗДУШНЫМ ДВИЖЕНИЕМ

Профессию авиадиспетчера можно отнести к числу эмоционально затратных и напряженных видов трудовой деятельности. Это объясняется спецификой работы, при которой зачастую приходится принимать решения в условиях острого дефицита времени, неоднозначности ситуации, обработки больших объемов информации и чувства ответственности за безопасность полетов и жизни людей на борту самолёта.

Учитывая высокую психоэмоциональную и интеллектуальную направленность профессиональной деятельности специалистов управления воздушным движением (далее – УВД), следует отметить, что не только наличие соответствующих профессиональных знаний, навыков и опыта являются требованиями профессии, но и совокупность личностных качеств и индивидуально-психологических характеристик, которые способствовали бы формированию психологической готовности к деятельности в условиях повышенного риска и ответственности, а также способности использовать